Wymagania edukacyjne

i sposoby sprawdzania osiągnięć

edukacyjnych z biologii

dla klasy 5 szkoły podstawowej

1. Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć biologii w klasie 5, wynikających z realizowanego programu nauczania.

Treści nauczania	Niezbędne wymagania				
	ocena dopuszczająca *Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:*	ocena dostateczna *Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą oraz:*	ocena dobra *Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dostateczną oraz:*	ocena bardzo dobra *Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dobrą oraz:*	ocena celująca *Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz:*
Metody badań biologicznych	• przeprowadza obserwacje mikroskopowe i makroskopowe preparatów świeżych i trwałych; • wykorzystuje różnorodne źródła i metody pozyskiwania informacji;	• określa problem badawczy, formułuje hipotezy dla prostych obserwacji i doświadczeń biologicznych;	• określa warunki doświadczenia, rozróżnia próbę kontrolną i badawczą;	• analizuje wyniki i formułuje wnioski; • samodzielnie wykonuje proste preparaty mikroskopowe;	• planuje i przeprowadza oraz dokumentuje obserwacje i proste doświadczenia biologiczne; • samodzielnie sprawnie posługuje się mikroskopem świetlnym;
Organizacja i chemizm życia	• przedstawia hierarchiczną organizację budowy organizmów; • dokonuje obserwacji mikroskopowych komórki (podstawowej jednostki życia); • przedstawia czynności życiowe organizmów;	• rozpoznaje podstawowe elementy budowy komórki (błona komórkowa, cytoplazma, jądro komórkowe, chloroplast, mitochondrium, wakuola, ściana komórkowa); • porównuje budowę komórki bakterii, roślin i zwierząt, wskazując cechy umożliwiające ich rozróżnienie;	• przedstawia funkcje podstawowych elementów budowy komórki; • przedstawia istotę fotosyntezy jako jednego ze sposobów odżywiania się organizmów; • przedstawia oddychanie tlenowe i fermentację jako sposoby uwalniania energii potrzebnej do życia;	• określa substraty, produkty i warunki przebiegu procesu fotosyntezy; • określa substraty, produkty i warunki przebiegu procesów oddychania tlenowego i fermentacji;	• planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ wybranych czynników na intensywność procesu fotosyntezy; • planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące, że podczas fermentacji drożdże wydzielają dwutlenek węgla;

Treści nauczania	Niezbędne wymagania				
	ocena dopuszczająca *Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:*	ocena dostateczna *Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą oraz:*	ocena dobra *Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dostateczną oraz:*	ocena bardzo dobra *Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dobrą oraz:*	ocena celująca *Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz:*
Różnorodność życia: klasyfikacja organizmów, wirusy, bakterie, grzyby	• wymienia przykłady chorób wywoływanych przez wirusy (grypa, ospa, różyczka, świnka, odra, AIDS); • podaje miejsca występowania bakterii; • wymienia przykłady chorób wywoływanych przez bakterie (gruźlica, borelioza, tężec, salmonelloza); • wyjaśnia znaczenie bakterii w przyrodzie i dla człowieka; • przedstawia środowiska życia grzybów; • przedstawia znaczenie grzybów w przyrodzie i dla człowieka;	• przedstawia charakterystyczne cechy organizmów pozwalające przyporządkować je do odpowiedniego królestwa; • przedstawia drogi rozprzestrzeniania się i zasady profilaktyki chorób wywoływanych przez wirusy (grypa, ospa, różyczka, świnka, odra, AIDS); • przedstawia drogi rozprzestrzeniania się i zasady profilaktyki chorób wywoływanych przez bakterie (gruźlica, borelioza, tężec, salmonelloza);	• przedstawia zasady systemu klasyfikacji biologicznej; • uzasadnia, dlaczego wirusy nie są organizmami; • przedstawia środowiska życia grzybów porostowych; • wykazuje różnorodność budowy grzybów (jednokomórkowe, wielokomórkowe);	• przedstawia czynności życiowe bakterii; • przedstawia wybrane czynności życiowe grzybów (odżywianie, oddychanie);	• wyjaśnia znaczenie porostów w przyrodzie;

Treści nauczania	Niezbędne wymagania				
	ocena dopuszczająca *Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:*	ocena dostateczna *Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą oraz:*	ocena dobra *Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dostateczną oraz:*	ocena bardzo dobra *Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dobrą oraz:*	ocena celująca *Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz:*
Różnorodność życia: różnorodność i jedność roślin	• dokonuje obserwacji przedstawicieli mchów, paprociowych, nagonasiennych i okrytonasiennych; • przedstawia znaczenie roślin nagonasiennych w przyrodzie i dla człowieka; • rozpoznaje organy rośliny okrytonasiennej (korzeń, łodyga, liść, kwiat, owoc); • przedstawia znaczenie roślin okrytonasiennych w przyrodzie i dla człowieka;	• wyjaśnia znaczenie paprociowych w przyrodzie; • przedstawia cechy budowy zewnętrznej rośliny nagonasiennej na przykładzie sosny; • rozróżnia formy morfologiczne roślin okrytonasiennych (rośliny zielne, krzewinki, krzewy, drzewa); • określa funkcje organów rośliny okrytonasiennej (korzeń, łodyga, liść, kwiat, owoc);	• przedstawia cechy budowy zewnętrznej mchów, paprociowych, nagonasiennych i okrytonasiennych; • rozróżnia elementy budowy kwiatu; • przedstawia sposoby rozprzestrzeniania się nasion;	• rozpoznaje przedstawicieli rodzimych drzew nagonasiennych; • określa funkcje elementów budowy kwiatu w rozmnażaniu płciowym; • rozpoznaje przedstawicieli rodzimych drzew liściastych;	• identyfikuje nieznany organizm jako przedstawiciela mchów, paprociowych, nagonasiennych i okrytonasiennych na podstawie jego cech morfologicznych; • planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ wybranego czynnika środowiska (temperatura, dostęp światła lub wody) na proces kiełkowania nasion;

2. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych.

Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów z biologii w klasie 5

Ocenie podlegają następujące formy aktywności ucznia:

- sprawdziany wiadomości,
- kartkówki,
- odpowiedzi ustne,
- projekty, prace długoterminowe,
- zadania domowe,
- zadania praktyczne (doświadczenia, obserwacje),
- praca na lekcji (np. karty pracy, konstruktywny udział w dyskusji).

Sprawdziany wiadomości:

Zapowiadane są z tygodniowym wyprzedzeniem. Przeprowadzane po zakończeniu każdego działu. Informacja o sprawdzianie zanotowana jest wcześniej w dzienniku lekcyjnym. Sprawdzian poprzedzony jest lekcją powtórzeniową, podczas której nauczyciel zwraca uwagę na najważniejsze zagadnienia. Sprawdziany wiadomości są obowiązkowe. Nieobecni uczniowie piszą sprawdziany w późniejszym terminie ustalonym z nauczycielem. Jeżeli uczeń nie przystąpi do pisania sprawdzianu w wyznaczonym drugim terminie, nauczyciel ma prawo do przeprowadzenia go na lekcji, na której uczeń jest obecny.

Kartkówki:

Mają na celu sprawdzenie wiadomości i umiejętności z 1-3 ostatnich lekcji. Nie muszą być zapowiedziane. Czas trwania do 15 minut.

Odpowiedź ustna:

Obejmuje zakres programowy aktualnie realizowanego działu. Oceniając odpowiedź ustną nauczyciel bierze pod uwagę: zgodność wypowiedzi z postawionym pytaniem, prawidłowe posługiwanie się pojęciami, zawartość merytoryczną i sposób formułowania wypowiedzi.

Zeszyt przedmiotowy:

Uczeń w sposób estetyczny prowadzi zeszyt przedmiotowy do biologii. Posiada kompletne notatki z lekcji.

Uzupełnienie zaległego materiału:

Uczeń ma trzy dni na uzupełnienie zaległego materiału w przypadku co najmniej tygodniowej, usprawiedliwionej nieobecności. Uczeń uzupełnia braki we własnym zakresie, wybranymi przez siebie metodami (np. pozyskuje notatki z lekcji od innych uczniów z klasy).

Nieprzygotowanie do lekcji:

Uczeń ma prawo do jednokrotnego w ciągu śródrocza zgłoszenia nieprzygotowania do lekcji (rozumianego jako brak wiedzy z obowiązkowych 3 ostatnich lekcji). O nieprzygotowaniu uczeń informuje na początku lekcji podczas sprawdzania obecności przez nauczyciela. Zgłoszenie nieprzygotowania zwalnia np. z bieżącego pytania ustnego oraz z niezapowiedzianej kartkówki.

Poprawa ocen cząstkowych:

Uczeń ma prawo do poprawy wszystkich ocen cząstkowych ze sprawdzianów, kartkówek, odpowiedzi ustnej. Pierwszy termin poprawy nauczyciel ustala dla całej klasy. Kolejna poprawa jest możliwa po indywidualnym ustaleniu terminu z nauczycielem, który decyduje o formie poprawy oceny. Uczeń powinien poprawiać oceny na bieżąco.

Ocena śródroczna i roczna:

Do ustalenia oceny oceny śródrocznej lub rocznej brane są pod uwagę oceny cząstkowe ze wszystkich form sprawdzania wiedzy. Ocena śródroczna i roczna nie jest średnią arytmetyczną ani średnią ważoną ocen cząstkowych. Ocena roczna uwzględnia wszystkie oceny cząstkowe uzyskane przez ucznia podczas trwania całego roku szkolnego.

Skala procentowa:

0-29% - niedostateczny

30-49% - dopuszczający

50-69% - dostateczny

70-85% - dobry

86-97% - bardzo dobry

98-100% - celujący

3. Uczeń lub jego rodzice mogą ubiegać się o otrzymanie wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z biologii. Szczegółowe warunki i tryb znajdują się w Statucie Szkoły.

Nauczyciele biologii w Szkole Podstawowej nr 61 w Krakowie